

Informačné správanie v akademickom kontexte a informačné vzdelávanie z pohľadu učiaceho knihovníka na ČVUT

Information Behavior in Academic Context and Information Education from the Perspective of a Teaching Librarian at CTU

Mgr. Klaudia Kudličková / Ústřední knihovna Českého vysokého učení technického (Central Library Czech Technical University in Prague), Technická 6, 160 80 Praha 6

Resumé: Príspevok stručne predstavuje problematiku informačného vzdelávania a informačného správania študentov generácie Z v akademickom prostredí. Článok je výťahom diplomovej práce obhájenej na Ústavu informačných študií a knihovníctví Filozofické fakulty Univerzity Karlovy v roku 2023. Umožňuje čitateľovi nahliadnuť na danú tému z perspektívy učiaceho knihovníka z Českého vysokého učení technického v Prahe.

Klíčová slova: učiaci knihovník, informačné správanie, informačná gramotnosť, informačné vzdelávanie, rešeršné stratégie, generácia Z

Summary: This paper briefly introduces the issues of information education and information behaviour of Generation Z students in an academic environment. The article is an extract of a thesis defended at the Institute of Information Studies and Librarianship, Faculty of Arts, Charles University in 2023, which allows the reader to gain insight into the topic from the perspective of a teaching librarian from the Czech Technical University in Prague.

Keywords: teaching librarian, information behaviour, information literacy, information education, search strategies, generation Z

Úvod

Informačná gramotnosť je v modernej spoločnosti jedna z kľúčových zručností, ktorá má zásadný vplyv na úspešnosť a efektivitu vzdelávania a výskumu. S neustále sa zväčšujúcim objemom dostupných informácií sa stáva nevyhnutnosťou naučiť sa správne vyhľadávať, kriticky hodnotiť a efektívne využívať zdroje informácií.

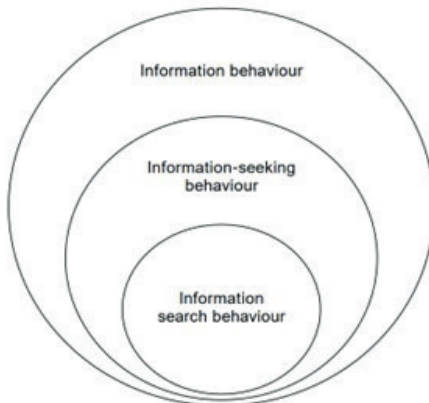
Študenti zo stredoškolského prostredia prichádzajú mnohokrát s nedostatočnou vzdelanostnou úrovňou potrebnou pre úspešné študovanie na vysokej škole. Keďže charakteristickou črtou vysokoškolského prostredia je orientácia a efektívna práca s odbornými informáciami, na informačné vzdelávanie by v tomto prostredí mal byť kladený dôraz. Okrem učenia sa kritickému uvažovaniu v samotnom štúdiu, s danou skutočnosťou pomáhajú v akademickom prostredí vysokoškolské knižnice v roli učiacich knihovníkov, ktorí pomáhajú študentom osvojiť si správne spôsoby vedúce k zvyšovaniu kompetencií informačnej gramotnosti.

Cieľom článku je poskytnutie teoretického náhľadu na problematiku informačného vzdelávania, informačného správania v akademickom prostredí a priblíženie aktuálneho stavu poznania so zameraním na tzv. generáciu Z. V závere článku sa čitateľ dozvie v stručnosti o informačnom vzdelávaní v Ústrednej knižnici ČVUT.

Terminológia a výber významných autorov v oblasti informačného správania v akademickej sfére

V rámci kompetencií informačnej gramotnosti nejde len o využívanie všeobecných intelektových znalostí – inteligencie, ale najmä o využívanie špecifických znalostí, ktoré sa nadobúdajú postupným učením (napr. schopnosť efektívne sformulovať informačnú požiadavku, schopnosť pracovať s informačnými systémami alebo schopnosť strategicky uvažovať nad vyhľadávaním a pod.) (Marchionini, 1995). Úroveň kvality vyhľadaných výsledkov je tiež ovplyvnená postojom používateľa, ktorý sa počas tohto procesu môže meniť (Marchionini, 1995).

T. D. Wilson (1999) problematiku kompetencií informačnej gramotnosti prepája s informačným správaním, informačným správaním pri hľadaní informácií a informačným správaním pri vyhľadávaní, ktoré predstavuje v svojom modeli v hierarchickom znázornení.

Obr. 1 Ložiskový model (Wilson, 1999)

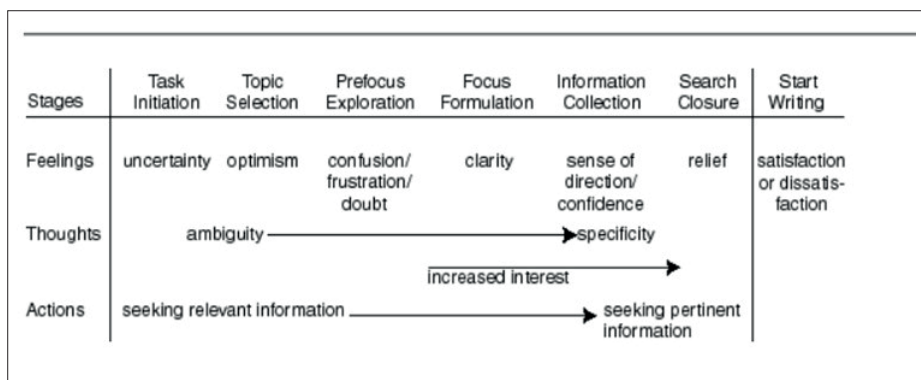
Termín informačné správanie (*informační chování*) podľa Českej terminologickej databáze knihovníctví a informační vědy (TDKIV) je definovaný ako „*souhrnné označení pro aktivity člověka v informačním prostředí*“ (Jonák, 2003). Ide o využívanie akýchkoľvek informácií. Informačné správanie pri hľadaní informácií predstavuje cieľavedomé a aktívne vyhľadávanie informácií a pojem informačné správanie pri vyhľadávaní informácií poukazuje na interakciu užívateľa so systémom alebo službou (Jarolímková, 2022).

V medzinárodnej terminológii sa v súvislosti s vyhľadávaním informácií používa niekoľko pojmov, ktoré sa chápu rozdielne i synonymicky:

- *information seeking* = hľadanie informácií (najširší pojem),
- *information retrieval* = vyhľadávanie informácií (využívané skôr v kontexte indexovania a algoritmov jednotlivých systémov),
- *information acquiring* = získavanie informácií,
- *online retrieval* = interaktívne online vyhľadávanie,
- *online searching* = online vyhľadávanie,
- *information gathering* = zhromažďovanie informácií (Papík, 2011).

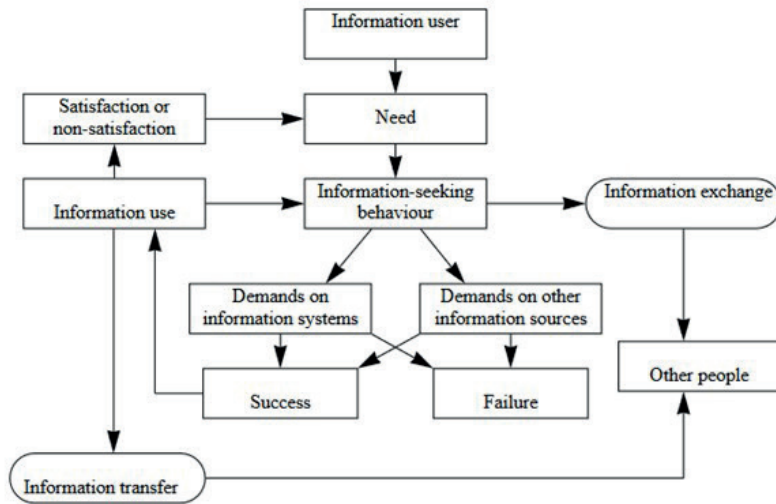
V problematike informačného správania mala významný vplyv Carol Collier Kuhlthau, ktorá sa zameriavala na informačné správanie v akademickom prostredí. V ukážke jej modelu je znázornený vyhľadávací proces od vzniku informačnej potreby (iniciácie) až po spracovanie v praktickom využití (prezentácie). Model pôvodne vznikol na základe výskumu zameraného na skúmanie študentov, ktorých Kuhlthau pozorovala od iniciácie až po začatie písania úlohy, ktorú mali splniť. Model dané štádiá zobrazuje v troch rovinách:

1. emocionálnej (pocitovej),
2. kognitívnej (myšlienkovej/intelektuálnej),
3. fyzickej (konkrétne aktivity) (Steinerová, Grešková, Ilavská, 2010).

Obr. 2 Model informačného správania podľa (Kuhlthau, 2004)

Informačnému správaniu sa venoval i T. D. Wilson, ktorý naň vo svojom modeli nazerá ako na „*dôsledok informačnej potreby používateľa, ktorý s cieľom jej uspokojenia kladie požiadavky na formálne alebo neformálne informačné zdroje alebo služby, čo vedie k následnému úspechu alebo neúspechu pri hľadaní relevantných informácií*“ (Wilson, 1999).

Obr. 3 Wilsonov model informačného správania (Wilson, 1999)

Vo vyhľadávaní informácií môžeme rozoznávať i tzv. informačný štýl jedinca (*information style*). Informačný štýl vo vyhľadávaní je ovplyvnený osobnostnými faktormi. Od nich sa odvíja štýl práce – komunikácia so systémom a výber rešeršnej stratégie (Bawden, Robinson, 2015). Bawden a Robinson prevzali päť typov informačného správania používateľov pri vyhľadávaní, ktorú pôvodne spracovala (Palmer, 1991), a to:

- informační „ignoranti“¹ (*non-seekers*): prístup k informáciám nepovažujú za prioritu,
- samotári (*lone, wide rangers*)²: preferujú samostatnú prácu, spoliehajú sa na náhodné objavovanie informácií,
- nespokojní, neistí hľadači (*unsettled, self-conscious seekers*): obávajú sa, že im dôležité informácie unikajú,
- sebaistí hľadači (*confident collectors*): systematicky si aktívne vytvárajú vlastné informačné zbierky,
- lovci (*hunters*): informácie vyhľadávajú aktívne, pravidelne; sústredia sa na relevantnosť.

Pri vyhľadávaní informácií je teda možné stretnúť sa s rôznym typom informačného správania používateľov. Okrem informačného štýlu má na vyhľadávanie informácií veľký vplyv pocit neistoty (Kuhlthau, 2004). Ten môže byť ešte zosilnený tzv. afektívnou záťažou (*affective load*), čo znamená, že neistota je zosilnená pociťovaným časovým tlakom (Nahl, 2005). Tým sa potvrdzuje tvrdenie Marchioniniho o postoji používateľa (človeka hľadajúceho informácie k svojej informačnej požiadavke), pretože postoj a konkrétna situácia ovplyvňuje informačné správanie a motiváciu informačného „hľadača“ (*information seeker*). Je možné teda predpokladať, že úspešné a efektívne vyhľadávanie relevantných informácií je závislé od úrovne individuálnych špecifických kognitívnych schopností a afektívnych postojov pri konkrétnej informačnej potrebe.

¹ Preložené z anglického výrazu *non-seekers* od J. Palmer. Odborný preklad v českom a slovenskom prostredí autorka práce nenašla.

² Prevzaté zo zdroja od J. Palmer v doslovnom znení.

Informačné správanie generácie Z v elektronickom prostredí

Súčasní študenti na vysokých školách sa na základe veku prevažne zaraďujú do skupiny tzv. generácie Z. Termínom generácia Z sa označujú mladí ľudia narodení po roku 1995 (Seemiller, Grace, 2017). V odbornej literatúre informačnej vedy sa daná skupina vyznačuje i termínom digitálni domorodci (*digital natives*). Tento termín označuje prirodzenú a intuitívnu interakciu s technológiami. Generácia Z sa odlišuje od predchádzajúcich generácií. Rozdiel však nespočíva v myslení, i táto generácia považuje vysokoškolské prostredie za dôležité pre svoju budúcnosť a chce sa učiť a osvojiť si nadobudnuté poznatky. Odlišnosti sú prítomné najmä v spôsobe práce s informáciami (Seemiller, Grace, 2017). Generácia Z je technologicky zdatná, má „digitálnu DNA“ (Steinerová, Grešková, Ilavská, 2010), preferuje samostatnú prácu a prácu s rôznymi druhmi vizualizovaných výstupov (Seemiller, Grace, 2017) (napr. učenie sa prostredníctvom tzv. videotutoriálov – výukových inštruktážnych videí).

Napriek tomu, že sa digitálni domorodci považujú za technologicky zdatných, nepoukazuje to na fakt, či sú digitálne a informačne gramotní. J. Steinerová kriticky sformulovala problematické oblasti spojené s informačným správaním mladých ľudí v elektronickom prostredí. Tvrdí, že na základe preukázaných výsledkov vo výskumoch majú mladí ľudia v svojom informačnom správaní problémy so sústredenou reflexiou a kritickým myslením (Steinerová, Grešková, Ilavská, 2010). V rámci vyhľadávania v elektronickom prostredí identifikovala nasledovné problémy:

- „*chýba dostatočne hlboké porozumenie informačných potrieb – podliehajú rýchlym, zjednodušeným a intuitívnym riešeniam,*
- *problém s vytvorením informačnej stratégie a hodnotením zdrojov z hľadiska relevancie a dôveryhodnosti,*
- *nedostatok hlbších poznatkov – typickou črtou generácie Z je mozaikovitité skladanie častí textov (tzv. cut and paste), samostatné učenie a interaktívne médiá, v ktorých je čoraz populárnejší obrazový, vizuálny prieskum“* (Steinerová, Grešková, Ilavská, 2010).

Podľa spomenutých problematických vlastností generácie Z študenti síce nemajú problém ovládať a interagovať so súčasnými užívateľskými rozhraniami pri práci s odbornými elektronickými zdrojmi, avšak ich preferencia okamžitých výsledkov a nedostatok hlbšieho porozumenia ich privádza často iba k intuitívnemu vyhľadávaniu a analytické nástroje vyhľadávania nevyužívajú, preto učiaci knihovníci môžu študentov priviesť k efektívnejšiemu spôsobu práce s informáciami.

Kompetencie vysokoškolských študentov

Počas štúdia študenti získavajú základné návyky vyhľadávania a práce s informáciami (v tomto prípade odbornými), čo spadá pod oblasť informačnej gramotnosti. Schopnosťami a kompetenciami informačnej gramotnosti vysokoškolských študentov v rôznych vedných oblastiach sa zaoberala Asociácia vysokoškolských a výskumných knižníc (ACRL) pracujúca v rámci Americkej asociácie knižníc (ALA). Boli vytvorené štandardy informačnej gramotnosti, tzv. *ACRL Information Literacy Competency Standards for Higher Education*. V odboroch prírodných a technických vied sa informačná gramotnosť v štandardoch ACRL definuje ako súbor schopností:

- identifikovať potrebu informácií,
- získať informácie,

- vyhodnotiť informácie a následne revidovať stratégiu potrebnú k ich získaniu,
- používať získané informácie etickým a zákonným spôsobom (ACRL, 2007).

Tieto kompetencie sú v technických odboroch veľmi dôležité najmä z dôvodu, že študenti musia pracovať s veľkým množstvom rýchlo sa meniacich informácií, a tak sú nútení orientovať sa v širokej škále informačných zdrojov a držať krok s novým vývojom a zdrojmi (ALA, 2006).

Informační špecialisti – lektori v oblasti vyhľadávania informácií

Informační špecialisti, ktorí sa zaoberajú informačným vzdelávaním, sa nazývajú učiaci knihovníci (*teaching librarians*). Učiaci knihovníci študentom odovzdávajú poznatky o efektívnej práci s informáciami, aby boli neskôr schopní sa samostatne pohybovať v informačnom prostredí a efektívne vyhľadávať. Pracujú s nimi ako ich tréneri/mentori/lektori (ACRL, 2017). Učiaci knihovníci spadajú do edukačného prostredia neformálnych inštitúcií, kde zvyčajne nie sú formálne pedagogicky vzdelaní a lektorské kompetencie si musia osvojiť v priebehu vlastnej samostatnej praxe.

V Americkej asociácii knižníc (ALA – American Library Association) vznikol v roku 2007 štandard, ktorý popisuje odborné kompetencie (odporúčania) pre učiacich knihovníkov – *ACRL Standards for Proficiencies for Instruction Librarians and Coordinators: A Practical Guide* (ACRL, 2007). Učiaci knihovníci by mali podľa tohto dokumentu disponovať:

- administratívnymi zručnosťami,
- zručnosťami v oblasti hodnotenia a posudzovania,
- komunikačnými zručnosťami,
- znalosťou učebných osnov,
- zručnosťami v oblasti integrácie informačnej gramotnosti,
- zručnosťami v oblasti tvorby výučby,
- zručnosťami v oblasti vedenia,
- zručnosťami v oblasti plánovania,
- prezentačnými zručnosťami,
- propagačnými zručnosťami,
- odbornými znalosťami predmetu,
- didaktickými zručnosťami (ACRL, 2007).

Jednotlivé body sú v tomto štandarde ďalej podrobne opísané.

V roku 2023 vznikli v českom prostredí taktiež odporúčania pre učiacich knihovníkov v rámci centralizovaného rozvojového projektu (CRP 18+) Podpora *blended learningu* vysokoškolskými knihovňami (služby, zdroje, procesy)³. Nasledujúce body sú považované medzi knihovníkmi AKVŠ (*Asociace knihoven vysokých škol ČR*) za aktuálne nevyhnutné (Bočková et al., 2023):

1. **Technologické kompetencie:** poukazujú na teoretickú a praktickú znalosť využívania potrebnej techniky a technológií vo výuke. Nejde len o presun do online prostredia, ale i o využívanie technológií a obohacovanie lekcií v prezenčnej výuke.

³ Hypertextový odkaz na centralizovaný rozvojový projekt (CRP 18+): <https://www.akvs.cz/jak-podporit-blended-learning/>.

Obr. 4 Kompetenčný profil knihovníka podľa centrálneho rozvojového projektu (CRP 18+) Podpora blended learningu vysokoškolskými knihovňami (služby, zdroje, procesy) (Bočková et al., 2023)

2. **Sociálne kompetencie a tzv. soft skills:** od učiacich knihovníkov sa očakáva odolnosť voči stresu, empatia a schopnosť prispôsobenia sa novým potrebám akademickej obce. Patrí sem i sebamotivácia a *time manažment*.
3. **Odborné kompetencie:** technologický rozvoj si vyžaduje kontinuálne odborné vzdelávanie. Učiaci knihovníci potrebujú disponovať hlbokými znalosťami vyučovaných oblastí a zároveň vedieť prispôbiť danú problematiku úrovni cieľovej skupiny.
4. **Jazykové kompetencie:** v akademickom prostredí je anglický jazyk už štandardnou nutnosťou. Knihovníci musia disponovať touto znalosťou.
5. **Pedagogické a didaktické kompetencie:** učiaci knihovníci potrebujú porozumieť didaktickým procesom vo vzdelávaní a vplyvu technológií na tieto procesy. Sú vyžadované lektorské a prezentačné schopnosti.

Podľa pravidelného prieskumu pracovnej skupiny IVIG (Pracovní skupina pro informační vzdělávání a informační gramotnost) realizovaného v roku 2020⁴ sa knihovníci v rámci vzdelávania informačnej gramotnosti venujú témam – služby knižnice všeobecne, vyhľadávanie v katalógu, vyhľadávanie na internete, vyhľadávanie v databázach, otvorená veda, hodnotenie kvality informácií a informačných zdrojov, citovanie: citácie a plagátorstvo, citačné manažérske systémy, písanie odborného textu, tvorba netextových publikácií, publikovanie vlastnej práce, odborná spolupráca a zdieľanie, online nástroje pre výučbu. V prieskume sa objavili i nové témy ako vizualizácia dát, time manažment, akademická integrita, predátorské časopisy, kritické myslenie, efektívne čítanie, myšlienkové mapy, nástroje pre výskum, správa webu a iné (Vizváry, 2020). Všetky tieto témy prispievajú k podpore akademickej obce a k podpore informačnej gramotnosti v prostredí vysokých škôl prostredníctvom:

- tvorby voliteľných e-learningových kurzov,
- tvorby vzdelávacích materiálov,

⁴ Posledné dostupné publikované výsledky pravidelného prieskumu IVIG 2020. V súčasnej dobe sa pripravuje novšia verzia.

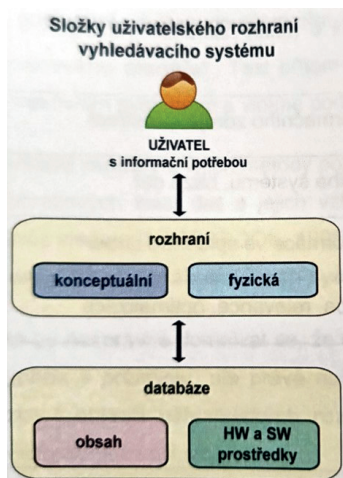
- účasti v bakalárskych a diplomových seminároch organizovaných jednotlivými fakultami a ich súčasťami,
- snáh o zavedenie samostatného povinného predmetu na univerzite (Bočková et al., 2023).

Interakcia s vyhľadávacími systémami

Pri vyhľadávaní informácií užívateľa interaktívne komunikujú s vybraným informačným systémom. Táto komunikácia prebieha v rozhraní, ktoré je komunikačným kanálom medzi užívateľom a daným systémom (Marchionini, 1995). Užívateľské rozhrania sa s rozvojom počítačových komunikačných sietí zmenili z pôvodných vyhľadávacích systémov, ktoré si vyžadovali znalosť príkazového jazyka, na užívateľsky prívetivé systémy, prístupné čo najširšiemu okruhu užívateľov (Piáček, 2014). Keďže elektronická komunikácia patrí k štandardom tejto spoločnosti, užívateľské rozhrania z hľadiska funkčnosti už bývajú na vysokej úrovni. Tieto systémy by mali umožňovať užívateľovi, aby bol schopný v systéme vyhľadávať informácie i bez predchádzajúcich znalostí informačnej problematiky (Papík, 2011). Súčasný vyhľadávacie systémy, teda užívateľsky prívetivé rozhrania, podliehajú užívateľsky orientovanému dizajnu (*human-centered design*) (Marchionini, 1995) a tzv. personalizácii, čo znamená „nastavenie parametrov zodpovedajúcim požiadavkám daného konkrétneho užívateľa“ (Piáček, 2014). Tieto požiadavky sú na základe histórie daného užívateľského účtu zachovávané. Informačné systémy z hľadiska užívateľského rozhrania sú zložené z dvoch častí:

K **fyzickej zložke** je možné priradiť napríklad vstupné a výstupné zariadenie, nástroje selekcie alebo spätnú väzbu systému. **Konceptuálna zložka** zodpovedá dotazovaciemu/príkazovému jazyku, menu, prostriedkom priamej manipulácie, ikonám a pod. (Papík, 2011). Komunikácia s užívateľom prebieha formou dialógu so systémom. Túto konverzáciu tvorí: otázka a odpoveď, riadené menu, formulár a príkazový (dotazovací) jazyk.

Rešeršné systémy v elektronickom prostredí sú dynamickým prostredím, v ktorom užívatelia so systémom môžu komunikovať rozličnými spôsobmi. Dokumenty obsiahnuté v týchto systémoch sú indexované. Indexový súbor je „pomocný súbor štrukturovaný a triedený podľa jiného hľadiska než základní (primárni) súbor. Obsahuje záznamy o štruktúre ve formě „klíč, adresa“, kde klíč je hodnota (slovo, fráze, atribut) a adresa je ukazatel na místo uložení této hodnoty v základním souboru. Účelem indexového souboru je urychlit přístup k datům a tím zkrátit dobu vyhledávání“ (Kučerová, 2003). Pri komunikácii so systémom dochádza k spracovaniu informačnej požiadavky (rešeršného dotazu), a to prostredníctvom rozpoznávania slov (odstránením nevýznamových tzv. stop slov), spracovaním prirodzeného jazyka, rozšírením dotazu s pomocou tezaurov a iných slovníkov (*query expansion*) alebo opravy dotazu (*spelling correction*).

Obr. 5 Zložky užívateľského rozhrania vyhľadávacieho informačného systému (Marchionini, 1995) podľa (Papík, 2011)

Informačné vzdelávanie z pohľadu učiaceho knihovníka na ČVUT

Spôsobov, akými sa informačné vzdelávanie realizuje na vysokých školách, je viacej. Výber konkrétnej metódy je ovplyvnený obsahom danej časti kurzu a vzdelávacím cieľom. Okrem toho vedomosti v informačnom vzdelávaní poskytujú učiaci knihovníci najčastejšie prostredníctvom spolupráce s danou vysokou školou a jej fakultami. Táto spolupráca spočíva v jednorazových prednáškach v predmetoch vyučujúcich, alebo učiaci knihovníci vedú samostatné akreditované kurzy a iné vzdelávacie aktivity. Medzi najrozšírenejšie metódy patrí frontálny výklad, aktivizujúce metódy a praktické cvičenia a iné (Hrdináková, Fázik, 2021). Autorka popisovanej diplomovej práce s názvom **Vyuška rešeršných stratégií ako zásadná podpora informačnej gramotnosti na ČVUT** je učiacim knihovníkom v prostredí ČVUT a zároveň patrí k popisovanej generácii Z. Z tohto hľadiska vo výuke učiacich knihovníkov vníma najmä dôležitosť kreatívneho zapojenia študentov – interaktivity, ktorá vyšla z výsledkov realizovaného výskumu danej diplomovej práce ako dôležitý faktor zo spätnej väzby. Vo výuke preferuje využívanie praktických demonštratívnych ukážok a cvičení pred klasickým teoretickým výkladom, ktorý spôsob taktiež v spätnej väzbe študenti vnímali ako vedúci k lepšiemu pochopeniu.

Informačné vzdelávanie je na ČVUT uskutočňované rôznymi spôsobmi: tradičnou formou – frontálnym výkladom alebo prostredníctvom online seminárov, ktoré sa zaradili do štandardnej ponuky služieb Ústrednej knižnice ČVUT od roku 2020. Pre zvyšujúci sa dopyt po online vzdelávaní zo strany univerzity knižnica svoju vzdelávaciu náplň postupne presúva do online priestoru. Konkrétne sa jedná o elektronické kurzy na platforme Moodle, čo je tzv. LMS (*Learning Management System*). Ide o modulárny systém elektronických kurzov pripravovaných pre študentov bakalárskeho, nadväzujúceho magisterského i doktorandského štúdia (medzi účastníkmi sa však vyskytujú i akademickí pracovníci), kde vedomostná úroveň a hĺbka je prispôbená potrebám a úrovni účastníkov. Od roku 2021 sa ponuka týchto kurzov rozšírila o kurzy v anglickom jazyku. Okrem školení určitá forma informačného vzdelávania prebieha aj v rámci exkurzií, kde sa študenti dozvedajú informácie súvisiace tiež s vyhľadávaním informácií.

Záver

Informačné správanie súčasných mladých ľudí v elektronickom prostredí je síce intuitívne a prirodzené, napriek tomu, úroveň kompetencií informačnej gramotnosti študentov na vysokých školách nebýva ideálna. Odovzdávanými skúsenosťami v informačnom vzdelávaní učiaci knihovníci zvyšujú dané intelektuálne schopnosti študentov, aby boli schopní samostatnej, efektívnej a kvalitnej práce s odbornými informáciami, ktorá je charakteristická pre akademickú sféru. Spôsoby a metódy výuky sú rôzne a ich výber závisí od zamerania a cieľa kurzu. Taktiež závisia od kreativity učiacich knihovníkov, ktorí by sa mali snažiť o dosiahnutie čo najvyššej možnej miery porozumenia študentov aj prostredníctvom výberu metódy podľa charakteristických čŕt generácie Z. V prostredí ČVUT sa prostredníctvom spätnej väzby z výskumu realizovaného v rámci diplomovej práce podarilo potvrdiť, že vyučba učiacich knihovníkov v tomto prostredí sa ukazuje ako pozitívne vplyvajúca na informačné správanie študentov pri hľadaní informácií.

Použitá literatura

- ACRL, 2007. Standards for proficiencies for instruction librarians and coordinators: Approved by the ACRL Board, June 24, 2007. *College&Research Libraries News*. Vol. 68, no. 9, s. 570–575. DOI 10.5860/crln.68. 9. 7871.
- ALA, 2017. Roles and strengths of teaching librarians. Association of College&Research Libraries (ACRL): a division of the American Library Association [online]. Dostupné z: <https://www.ala.org/acrl/standards/teachinglibrarians>.
- ALA, 2006. Information Literacy Standards for Science and Engineering/Technology. *Association of College&Research Libraries (ACRL)* [online]. 24. júl 2006. Dostupné z: <https://www.ala.org/acrl/standards/infolitstech>.
- BAWDEN, David; ROBINSON, Lyn, 2015. Introduction to Information Science [online]. 1. vyd. Facet. ISBN 978-1-78330-076-1. Dostupné z doi: 10.29085/9781783300761.
- BOČKOVÁ, Markéta; ČECHOVÁ, Alžbeta; DVOŘÁKOVÁ, Petra; KMOCHOVÁ, Alena; KONEČNÁ, Marie; LANDOVÁ, Hana; LORENTE, Adéla; MARTINKOVÁ, Pavla; NAJBRTOVÁ, Kateřina; PAULOVÁ, Kristýna, 2023. Jak podpořit blended learning [online]. Praha: MŠMT. Dostupné z: <https://www.akvs.cz/jak-podporit-blended-learning/1.html#idea3>. [cit. 25. júl 2023].
- HRDINÁKOVÁ, Ludmila; FÁZIK, Jakub, 2021. Informačná gramotnosť a informačné vzdelávanie [online]. Bratislava: Zenodo. ISBN 978-80-974036-2-1. Dostupné z: <https://zenodo.org/record/6004432.9788097403621>. [cit. 25. júl 2023].
- JAROLÍMKOVÁ, Adéla, 2022. Rešeršní strategie: Informační chování při vyhledávání informací [prezentácia]. Praha: Ústav informačních studií a knihovnictví.
- JONÁK, Zdeněk, 2003. *Informační chování*. In: KTD: Česká terminologická databáze knihovnictví a informační vědy (TDKIV) [online]. Praha: Národní knihovna ČR. Dostupné z: https://aleph.nkp.cz/F/?func=direct&doc_number=000000463&local_base=KTD. [cit. 25. júl 2023].
- KUČEROVÁ, Helena, 2003. *Indexový soubor*. In: KTD: Česká terminologická databáze knihovnictví a informační vědy (TDKIV) [online]. Praha: Národní knihovna ČR. Dostupné z: https://aleph.nkp.cz/F/?func=direct&doc_number=000000106&local_base=KTD. [cit. 25. júl 2023].
- KUDLIČKOVÁ, Klaudia, 2023. *Výuka rešeršných stratégií ako zásadná podpora informačnej gramotnosti na ČVUT*. Diplomová práca, vedúci Papík, Richard. Praha: Univerzita Karlova, Filozofická fakulta, Ústav informačních studií a knihovnictví.
- KUHLTHAU, Carol Collier, 2004. *Seeking meaning: A process approach to library and information services*. 2. vyd. Westport, Connecticut: Libraries Unlimited. ISBN 1-59158-094-3.
- MARCHIONINI, Gary, 1995. *Information seeking in electronic environments*. Cambridge: Cambridge University Press. ISBN 0-521-44372-5.
- NAHL, Diane, 2005. Affective and cognitive information behavior: Interaction effects in Internet use. *Proceedings of the American Society for Information Science and Technology*. Vol. 42, no. 1. DOI 10.1002/meet.1450420196.
- PALMER, Judith, 1991. SCIENTISTS AND INFORMATION: II. PERSONAL FACTORS IN INFORMATION BEHAVIOUR. *Journal of Documentation*. Vol. 47, no. 3, s. 254–275. DOI 10.1108/eb026880.
- PAPÍK, Richard, 2011. *Strategie vyhledávání informací a elektronické informační zdroje*. 1. Praha: Velryba. ISBN 978-80-85860-22-1.
- PIÁČEK, Jiří, 2014. Úvod do práce s elektronickými informačními zdroji: terminologie, typologie, rešerše, databáze, knihovny [online]. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci: Pedagogická fakulta. ISBN 978-80-244-4108-5. Dostupné z: https://kvv.upol.cz/images/upload/files/Uvod_do_prace_s_elektronic_DEF.pdf. [cit. 25. júl 2023].

SEEMILLER, Corey a GRACE, Meghan, 2017. Generation Z: Educating and Engaging the Next Generation of Students. *About Campus*. Vol. 22, no. 3, s. 21–26. ISSN 1086-4822. DOI 10.1002/abc.21293.

STEINEROVÁ, Jela, GREŠKOVÁ, Mirka a ILAVSKÁ, Jana, 2010. *Vyhľadávanie informácií a organizácia poznania v elektronickom prostredí* [online]. 1. Bratislava: Stimul. ISBN 978-80-89236-80-0. Dostupné z: https://fphil.uniba.sk/fileadmin/fif/katedry_pracoviska/kkiv/Granty_a_projekty/Inwent/VIOPvEP.pdf. [cit. 25 júl 2023].

VIZVÁRY, Pavla, 2020. Informační vzdělávání 2020: Výsledky pravidelného průzkumu [online]. Praha: IVIG AKVŠ. Dostupné z: <https://www.akvs.cz/wpcontent/uploads/2022/06/pruzkum-iv-2020.pdf>. [cit. 25 júl 2023].

WILSON, T. D., 1999. Models in information behaviour research. *Journal of Documentation* [online]. Roč. 55, č. 3, s. 249–270. ISSN 0022-0418. Dostupné z doi: 10.1108/EUM0000000007145. [cit. 25 júl 2023].

KUDLIČKOVÁ, Klaudia. Informačné správanie v akademickom kontexte a informačné vzdelávanie z pohľadu učiaceho knihovníka na ČVUT. *Knihovna: knihovnícká revue*. 2023, roč. 34, č. 2, s. 65–75. ISSN 1801-3252.